

REMISSYTTRANDE

Datum
2025-07-21

Dnr
2025/3742

Regeringskansliet
Justitiedepartementet
ju.remissvar@regeringskansliet.se
ju.L7@regeringskansliet.se

Betänkandet Ett skärpt regelverk om utvisning på grund av brott (SOU 2025:54)

(Departementets diarienummer Ju2025/01090)

Justitiekanslern är ensam åklagare när det gäller tryck- och yttrandefrihetsbrott och har också andra åklagaruppgifter enligt tryckfrihetsförordningen och yttrandefrihetsgrundlagen. Justitiekanslern ska därutöver värna integriteten och rättssäkerheten i den offentliga verksamheten samt medverka till att rättstillämpningen är effektiv och av hög kvalitet. Med dessa utgångspunkter lämnar Justitiekanslern följande synpunkter på utredningens förslag.

Justitiekanslern avstyrker utredningens förslag om att införa en skyldighet för åklagare att framställa yrkande om utvisning när en utlänning förväntas dömas till en svårare påföljd än böter, utan utrymme för åklagaren att göra någon bedömning av om skälen som talar för utvisning är starkare än skälen som talar däremot.

Utredningens förslag i denna del innebär att åklagare ska framställa yrkande om utvisning även i mål då det kan framstå som uppenbart att ett sådant yrkande inte ska bifallas. I utredningen saknas resonemang kring hur förslaget överensstämmer med Justitiekanslerns grundlagsskyddade uppdrag som åklagare i vissa mål. Justitiekanslern efterfrågar också en analys av hur förslaget överensstämmer med åklagares allmänna objektivitetsplikt (se 23 kap. 4 § rättegångsbalken och 1 a § andra stycket Förundersökningskungörelse [1947:948]) och det krav på saklighet som följer av 1 kap. 9 § regeringsformen.

Det framstår under alla omständigheter inte som lämpligt att ålägga åklagare, inklusive Justitiekanslern, en skyldighet att yrka på utvisning även i situationer då det står klart att ett beslut om utvisning skulle stå i strid med Sveriges internationella åtaganden. Att i sådana situationer vara förpliktad att yrka utvisning vore därtill svårt att förena med Justitiekanslerns uppdrag i övrigt att vaka över att svenska myndigheter i sin verksamhet efterlever Europakonventionen. Enligt Justitiekanslern kan förslagets syfte inte anses motivera en sådan ordning.

Att frånta åklagare allt utrymme för bedömning av om en utvisning vore proportionerlig skulle dessutom innebära att en viktig kontrollfunktion går förlorad, vilket riskerar att påverka rättssäkerheten negativt. Det ter sig vidare inte helt rationellt att ägna resurser åt att utreda och bedöma yrkanden

som redan förhand bedöms utsiktslösa och inte heller proportionerligt i förhållande till den enskilde att låta processen omfatta sådana yrkanden.

Justitiekanslern anser sammanfattningsvis att starka talar skäl talar för att låta åklagarens utrymme för bedömning i frågan om huruvida ett yrkande om utvisning ska framställas finnas kvar. Det saknas anledning att anta att bibehållandet av en sådan bedömningsmarginal skulle äventyra utredningens övriga förslag.

Ärendet har föredragits av Nina Lind. I ärendets beredning har även byråchefen Anna Falk deltagit.

Thomas Bull